

Joventut Atlètica Sabadell

BUTLLETÍ DIGITAL - N^o - 24

Carme Valero Omedes (1955-2024)

- Carme Valero Omedes (1955-2024)
- Dedicatòria a Carme Valero
(Pista Coberta d'atletisme de Catalunya Carme Valero)
- Mor Tomàs Barris:
El primer guanyador de la Sant Sebastià (1962)
- Tomàs Barris, más que un campeón
- Joan Serrajordi:
el primer atleta del club en enfrontar-se a Tomàs Barris
- Campionat d'Europa Màster Short Track (Torun, POL)
- Campionat d'Espanya Màster Short Track (San Sebastián)
- Vaga general 1976:
el dia que hi ha hagut més a les pistes.

SABADELL
és atletisme

Any 2024

CARME VALERO OMEDES (1955-2024)

Mítica, llegendària, heroïna, geni, pionera, figura...

la JAS perd al millor atleta que ha tingut el club.

El passat 2 de gener i arran d'un vessament cerebral, ens va deixar Carme Valero als 68 anys. El millor atleta (home o dona) dels 100 anys d'història del club.

Cal valorar positivament, que tot i que també va tenir llicència per altres clubs forans, els millors èxits de la Carme van ser defensant els colors de la JAS, fet que suposa un gran ressò mediàtic, tant pel club com per Sabadell. I ha estat tot un privilegi haver tingut una figura com la Carme, que va créixer al club i corrent per la JAS gairebé tota la seva etapa atlètica, fent, que a cada un dels seus èxits, club i ciutat n'han sortit plenament beneficiats.

Amb l'empenta de la Carme, la JAS va aconseguir el millor èxit de la història del club: campions d'Espanya de cros en 1976 i 1977 (sorprenentment, i sense el concurs de la Carme, també es va repetir títol en 1978). Per llavors (1978), la Carme havia fitxat pel Club Natació Barcelona, però la JAS va aconseguir encadenar 3 títols consecutius amb un equip totalment casolà, és a dir, atletes sabadellenques fetes a la JAS. Noms com Àngels Guitart, Olga Seguí, Milagros Blanco, Matilde Gómez, Glòria Pujol (tot i ser velocista, internacional amb la selecció espanyola), Leonor Valero, Pili Camarasa i Teresa Corbella, ho van fer possible. En 1987 i 1988, i gràcies al patrocini (primer de Xerox i després de Silos) i la tasca de la Carme (havia tornat a la JAS per penjar les sabatilles aquí) en agrupar cap al nostre club a algunes de les millors corredores de cros del país, va fer possible sumar 2 títols més de campions d'Espanya de cros per equips femenins. A aquest equip de fitxatges, també cal afegir l'aportació de la sabadellenca Laura Mira. Anys més tard, només New Balance, Valencia Terra i Mar i Futbol Club Barcelona, van igualar els 5 títols de la JAS com a campions d'Espanya de cros per clubs femenins, per, finalment, ser superats pel Bilbao Atletismo amb 8. Amb aquest mateix equip de figures estatals, Xerox-JAS també es proclama sots campió d'Europa de fons en ruta per clubs (1987) i Silos-JAS tercer d'Europa en cros per clubs (1988), les millors fites de la història de la JAS.

En el cros fou on va aconseguir els seus millors èxits, en una època que encara no es celebrava el Campionat d'Europa i la cursa del mundial era exclusivament de categoria absoluta (només amb homes es disputaven dues curses: la júnior i l'absoluta). Cal remarcar això, perquè sens dubte, el seu palmarès seria més gran d'haver pogut competir en uns europeus i en altres categories que no fos només l'absoluta. Per exemple, en el primer Campionat del Món que va disputar (1972 a Cambridge) tenia només 17 anys, ho fa en la categoria absoluta i queda la 31 (d'haver existit la categoria sub'18 com actualment hi és, potser s'hauria proclamat campiona del món d'aquesta categoria). Posteriorment, participaria en més mundials, en total 7 de consecutius: 31a (1972), 25a (1973), 9a (1974), 3a (1975), 1a (1976), 1a (1977) i 10a (1978). Exceptuant en aquesta última edició, per llavors atleta amb llicència pel CNB, en totes les altres, com a atleta de la JAS. Encara hauria pogut anar a algun mundial més com a campiona estatal del

moment, però va renunciar-hi per discrepàncies amb la federació. La Carme encara no havia paït la xerrada tècnica d'un federatiu abans de la cursa del mundial de 1976 al manifestar a les atletes seleccionades: "Sou unes culgrosses i mamelludes. No teniu cap possibilitat de fer res rellevant". S'ho va haver d'empassar: la Carme guanya i són desenes per equips.

Carme Valero passarà a la història de l'atletisme espanyol com la primera atleta femenina en participar en uns Jocs Olímpics. Fou en 1976 en motiu de l'edició celebrada a Montreal. El seu debut fou el 23 de juliol a les 16h50' (sortida 1a sèrie dels 800, sèrie on hi ha la Carme). Moment històric. Fins aquell moment, i des d'Anvers (1920), 84 atletes masculins havien estat olímpics. Però cap dona. Curiosament, des de Montreal, i arran de la participació allà de 16 homes més, la proporció dels atletes olímpics espanyols seria de 100 homes per 1 dona. Per tornar a tenir atletes espanyoles als Jocs, va caldre esperar dues edicions més: a Los Angeles'84 amb 2 atletes. Als següents Jocs, ja serien 7 les dones en ser olímpiques, entre elles, la també sabadellenca Montse Pujol. És a dir, de les primeres 10 atletes espanyoles olímpiques de la història, dues han sortit de la promoció de la JAS.

El 28 de febrer de 1976 és quan la Carme aconsegueix la gesta que glorifica. És a l'hipòdrom de Chepstow (Gal·les), seu del Campionat del Món de cros. Tot i haver fet bronze l'any anterior, aquest cop guanya amb una superioritat insultant, ni més ni menys que per 19"6 segons d'avantatge respecte a la subcampiona i de 36"6 amb la tercera. Tant de bo haguéssim pogut veure la seva exhibició per televisió (TVE no va oferir la cursa, però sí la dels homes). La seva gesta fou gratament dignificada, com per exemple, el Mundo Deportivo, que li dedica la portada amb una foto d'arxiu de la Carme amb la samarreta de la JAS (avui en dia, seria impensable aquesta portada...). Inclús, La Vanguardia, cataloga la proesa de la Carme amb el titular: "Una sabadellense dió ayer a España el mayor logro atlético de su historia". Cinc mesos més tard, a Montreal, és quan cal valorar la gesta de la Carme. La soviètica Tatyana Kazankina, a qui la Carme va apallissar a Chepstow (subcampiona) es proclama doble campiona olímpica en 800 (amb rècord del món inclòs) i 1500. L'altre medallista a Chepstow, la italiana Gabriella Dorio (3a) és 6a a la final dels 1500. Malauradament, la cursa dels 5000 metres femenins encara no estava al programa olímpic, i no és descabellat pensar amb el que hagués pogut fer la Carme a Montreal (una medalla?) d'haver-se disputat aquesta cursa allà (a Chepstow, el quilometratge fou de 4.800 metres).

L'any següent, a la ciutat alemanya de Düsseldorf, la Carme repeteix títol. Aquest cop amb un marge més estret (només 2 segons) superant a un altre atleta soviètica: Liudmila Braguina (5a en 1500 a la final olímpica de Montreal). Per llavors, les rivals d'aquella època no eren les atletes africanes, sinó les del bloc comunista, com Braguina, representant de l'URSS (Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques), amb mètodes d'entrenament sospitosos de dopatge (tal com algunes atletes d'elit han admès anys més tard). A la vegada, es converteix en l'atleta amb més medalles (2 ors i 1 bronze) en la història dels Campionats del Món de cros (oficial des de 1973) igualant les 3 medalles de l'espanyol Mariano Haro (les 3 d'argent). Tot i que abans era conegut pel Cros de les Nacions, aquest, es va iniciar en 1903 amb una única cursa pels homes,

però va caldre esperar fins a 1967 a l'afegir-se la cursa per les dones i disputar-se des de llavors les dues curses (inclús, la cursa júnior masculina es va iniciar abans, en 1961). Aquest cop sí, TVE va oferir en directe les dues curses: la femenina i la masculina. Però malauradament, a l'arxiu de TVE no hi ha còpia de la cursa femenina (però sí de la masculina). Al Mundo Deportivo torna a sortir la Carme en portada (entrant triomfant a la meta de Düsseldorf) i només una sola línia de la derrota del Barça a la lliga ("El Barça batido en Burgos"). També apareix a la portada (integrada) de la revista alemanya Leicht Athletik. Cal tenir en compte pels interessos de la JAS, que la Carme no va estar sola a Düsseldorf, perquè Àngels Guitart, també fou seleccionada per l'equip nacional: 87a classificada i Espanya 7a per equips (amb 2 atletes del club). Des de llavors, cap atleta espanyola ha estat medallista en un Campionat del Món de cros, fet que dona encara més valor a les 3 medalles assolides per la Carme.

Abans d'aquestes gestes, la Carme no era una atleta qualsevol, ja que ja s'havia fet veure en grans esdeveniments atlètics: 4a (1500) al Campionat d'Europa júnior (1973) i a menys d'un segon pel bronze, 7a (1500) i 15a (3000) al Campionat d'Europa (1974) i 3a (1500) i 5a (800) als Jocs del Mediterrani (1975). A Roma, seu del Campionat d'Europa absolut es classifica per la final on acaba 7a amb un temps de 4'11"61, marca de gran valor per una atleta de categoria junior (19 anys). Aquesta marca encara avui és rècord de Catalunya júnior (actual sub'20) i va romandre com a rècord d'Espanya sub'20 fins a l'any 2022, és a dir, 48 anys després. Inaudit. Cal seguir valorant aquesta marca, en un hipotètic ranking mundial de l'any de la categoria sub'20 (per llavors, la IAAF encara no ho publicava), la Carme es situaria com la millor atleta europea i segona mundial del 1974. Però el que sí que existia era el rànquing absolut anyal de la IAAF: la marca de 1500 de la Carme suposa estar la 17a mundial i 14 europea del 1974. A la vegada, la 28a mundial i la 24a europea de tots els temps.

L'època en què li va tocar viure la Carme fou precària quant a grans campionats internacionals en categories que no fossin l'absoluta, doncs, pràcticament, només existia un campionat d'Europa júnior cada 2 anys. Res a veure amb els temps actuals, inclús, amb campionats del món juvenils i júnior. Per tant, a el màxim que es podia aspirar era ser seleccionat pels Jocs de la FISEC (Fédération Internationale Sportive de l'Enseignement Catholique). És a dir, un oficiós campionat de diversos esports entre alumnes d'escoles catòliques europees. I ho fou en dues ocasions: en 1971 on guanya els 600 i en 1973 on guanya els 800.

En 1970 i 1971 assoleix el seu primer títol estatal: campiona d'Espanya juvenil de cros. Però, a partir de llavors, ha de disputar el Campionat d'Espanya de cros dins la categoria absoluta, doncs, per aquella època, les atletes júnior havien de competir amb les absolutes amb una única classificació (i així fins a 1978, edició en què ja es va incloure la categoria júnior). Així doncs, amb aquestes condicions, en 1972 la Carme afronta el seu primer Campionat d'Espanya de cros a nivell absolut i tot i ser una atleta de 16 (al ser nascuda el 4 d'octubre, encara no té els 17 anys), es proclama brillantment subcampiona. Posteriorment, ha estat campiona d'Espanya absoluta en 800, 1500, 3000, 5000, cros i 1500 indoor. En total, 25 cops, quasi res. El primer en 1972 (1500), quan

encara era una atleta de 16 anys (17 a finals d'any). I precisament, un d'aquests títols fou aconseguit a Sabadell, amb motiu del Campionat d'Espanya de cros. Disputat al bosc de Can Deu, és la millor competició organitzada per la JAS a el llarg de la seva història. El reclam de la Carme, així com de Mariano Haro, atleta de Palència, el més popular del país per aleshores i favorit per endur-se el títol en la cursa masculina, van fer que a Can Deu s'hi arrepleguessin entre unes vuit i deu mil persones. Per cert, fou la primera ocasió en què TVE va retransmetre en directe una prova d'atletisme des de Sabadell.

La bona collita de medalles a l'estatal absolut guanyades per la Carme, feia que, de retruc, la JAS assolís posicions de privilegi en el còmput (homes i dones) de la classificació del medaller per clubs del Campionat d'Espanya absolut. Com per exemple, en 1974, les 3 medalles d'or de la Carme en 800, 1500 i 3000, fan possible que la JAS es situí com el 4t millor equip del campionat en nombre de medalles. En 1975 i 1976, encara millor. Als 3 ors de la Carme, s'afegeix 1 d'argent de la Glòria Pujol en 400 (1975) i un altre d'argent de la seva germana Montse en els 100 metres tanques tot i tenir només 15 anys (1976), catapulten a la JAS fins al 3r lloc del medaller en tots 2 anys. En 1977, la Carme decideix fer només una prova (or en els 1500), junt amb el doblat de les germanes Pujol en els 400, la JAS es classifica en el 6è lloc del medaller (però en cas d'haver corregut les 3 curses que habitualment feia la Carme, i guanyar-les, la JAS hagués assolit el subcampionat).

A nivell català, ha estat l'atleta amb més títols de campiona de Catalunya de cros (7). Mentre que entre pista coberta i aire lliure, suma un total de 10 títols més. És força destacable que la marca en que es va proclamar campiona de Catalunya de pista coberta en l'any 1977 (4'23"8) al Pavelló Municipal d'Esports de Sabadell, 47 anys després encara sigui rècord dels Campionats. Inaudit. Pista de 156 metres d'anella, paviment de fusta, 9 voltes i mitja de cursa (en lloc de les habituals 7 i mitja) i doblant a totes les rivals. Des de llavors, cap atleta catalana ha superat el seu registre en un Campionat de Catalunya "indoor". Precisament, la sots campiona d'aquella cursa, i a qui va treure més de mig minut, fou la seva germana Leonor (4'55"0) tot i assolir una de les seves millors actuacions, amb lloc i marca.

En total, ha estat 25 vegades internacional absoluta. Però els seus mèrits van més enllà de l'atletisme, doncs, per exemple, ha estat reconeguda com a "Millor Esportista Espanyola" en 4 edicions, fita que només ha aconseguit la nedadora Mireia Belmonte, igualant els 4 guardons de la Carme. I també en 4 cops: "Millor Esportista Sabadellenc". Així mateix, també fou escollida com la "Millor Atleta femenina del segle XX". També té molt simbolisme el fet d'haver estat elegida (junt el regatista barceloní, Miquel Noguer) en ser els primers portadors de la torxa olímpica en territori espanyol a l'arribar la flama olímpica a Empúries. A més a més és posseïdora de la Medalla de l'Esport "Forjadors de la Història Esportiva de Catalunya", atorgada l'any 2003, a la mateixa edició on també va rebre la mateixa medalla en Josep Molins. En Pep, el seu entrenador i en qui va confiar cegament a ser el responsable de la seva preparació. Ho van encertar.

El seu reconeixement va continuar un cop acabada la seva carrera atlètica, i des de llavors, no va parar de rebre distincions, premis i homenatges per tot arreu.

De tots ells, potser el més emotiu fou el que es va celebrar el 2017 a l'Hotel Urpí. Just 40 anys després del seu triomf a Düsseldorf. Organitzat per la JAS, ningú comptava, ni ella ni els assistents, de la sorpresa dels organitzadors de l'Acte. Primer cal explicar el lamentable fet, desconegut per la majoria: les 3 medalles mundialistes de la Carne havien desaparegut després d'una exposició a Barcelona feta uns 25 anys abans. Tot i fer gestions amb les respectives federacions nacionals (inclús la IAAF) per obtenir una còpia de la medalla, ningú sabia qui les havia proporcionat. Amb el temps, la tecnologia, les ganes de voler-ho solucionar i la tenacitat d'en Josep Mª Antentas i l'Albert Figuerola, es van aconseguir dues medalles similars guanyades per atletes espanyols: la del Mariano Haro i la d'en José Manuel Abascal en júnior. L'avanç de la tecnologia en el món digital, va fer possible reproduir un motlle perfecte (Trofeus Abant). Dit i fet. I sota una gran sorpresa, la Carne va rebre una rèplica de les seves medalles mundialistes en el transcurs de l'Acte. Per fi, les medalles assolides als circuits de cros, ja podien lluir a casa seva. Arran d'aquest acte, La Vanguardia li fa una entrevista a la Carne, i afirma: "Veig les medalles i ploro".

El darrer homenatge, el maig passat, a Madrid, amb motiu del Memorial De la Quadra-Salcedo, on va córrer uns 300 metres de gran simbolisme en la vella pista de cendra de la Ciutat Universitària. Carne va rebre un ben merescut reconeixement. Sense saber-ho, va córrer amb la samarreta de la JAS l'última cursa de la seva vida. I el darrer reconeixement: protagonista del vídeo "Campeones de Honor", presentat el 28 de desembre per Sport - Prensa Ibérica. També, i sense saber-ho i com si fos un comiat, l'últim document gràfic de la Carne en vida. Casualitats del destí, hores després de la presentació, pateix un vessament cerebral. Tot i fer el possible dins el món mèdic, la Carne ens deixa 5 dies després.

Finalment, el dia del seu enterrament, rep el darrer reconeixement. José Manuel Rodríguez Uribe (President del Consejo Superior de Deportes), present a l'acte, així com Marta Farrés (alcaldessa Sabadell), Raúl Chapado (President RFEA) i Mercè Rosich (Presidenta FCA), comunica a la família Valero que el nou Centre d'Alt Rendiment de Madrid portarà el nom de Carne Valero Omedes. Un bonic detall. Però també ho fou el comiat de molta família de la JAS de la seva època al club. A Sant Fèlix hi havia companys i membres de la JAS de les 3 generacions en què va conviure amb nosaltres. I d'altres etapes, com en Miguel Quesada (únic atleta sabadellenc amb 2 Jocs Olímpics a les seves cames), amb qui li unia una gran amistat. Fou emotiu veure tanta gent de la JAS donant el darrer comiat a la Carne.

Posteriorment, i amb motiu del Campionat d'Espanya sub'18 a Sabadell (24 de febrer), en el transcurs d'un acte protocol·lari al mig de la pista encapçalat per Marta Farrés, acompanyada de la família de la Carne i altres personalitats, presentat per Josep Maria Antentas i amb la projecció d'un emotiu vídeo d'ella corrent per les antigues pistes de cendra de Sabadell (1976), rep l'homenatge de la ciutat amb la inauguració del nou nom a la instal·lació: PISTA COBERTA D'ATLETISME DE CATALUNYA CARME VALERO.

Ricard Rof

Campionat d'Europa junior (Duisburg) on fou 4a en 1.500 amb rècord d'Espanya absolut (1973).

Foto RFEA

Premi "Millor Esportista de Sabadell" junt nedador Santi Esteve i ciclista Antoni Coll (1975).

Foto Ajuntament

Equip de cros absolut de la JAS campió d'Espanya per clubs, Pistes Municipals (1976).

Arxiu JAS

4/

Pòdium Campionat del Món de cros (Chepstow) just abans cerimònia lliurament premi (1976).

Foto Mark Shearman

Chepstow, 28.2.76. Victory ceremony for the women's race at the World Cross Country Championships, left to right, GABRIELLA DORIO (Italy), CARMEN VALERO (Spain) and TATYANA KAZANKINA (USSR).

photo by Mark Shearman.

Pòdium del mundial de cros (Chepstow) amb la soviètica Kazankina i la italiana Dorio (1976).

Foto Mark Shearman

Sarriá será pequeño esta tarde

Convertido por azares del calendario en juez de paz de la Liga, el Español recibe hoy al primero de los tres grandes aspirantes al título: el Real Madrid. Entre que el visitante sea el líder y el hecho de que los blanquiazules llevan una excelente campaña, se comprende que la expectación alcance grados inusitados ante el apasionante lance de esta tarde. Sarriá se quedará pequeño. Todas las localidades están agotadas y la recaudación superará los siete millones. El cemento reflejado en la foto quedará cubierto dentro de unas horas por una avalancha de entusiasmados aficionados.

Carmen, a nivel mundial

El atletismo femenino español conoció el sábado en Chepstow (País de Gales) el triunfo más resonante de toda su historia. Carmen Valero, la sabadellense de 20 años, ganó el «Cross de las Naciones», distanciado en cinco metros a su inmediata seguidora. No fue tan feliz el balance en la prueba senior masculina, donde Mariano Mora fue undécimo y el equipo hispano se vino abajo. La consuelación nos la dieron los juniors, brillantes segundos en la clasificación por países.

El Mundo
Deportivo

**FUNDADO
EN 1906**

12 PTS.

Año LXXI — Número 10.200
Barcelona, domingo, 29
de febrero de 1976

Portada de *El Mundo Deportivo* a l'endemà del campionat del món de cros (29 febrer 1976)

UNA SABADELLENSE DIO AYER A ESPAÑA EL MAYOR LOGRO ATLETICO DE SU HISTORIA

CARMEN VALERO, VENCEDORA DEL CROSS DE LAS NACIONES

Mariano Haro sólo pudo ser decimoprimer en la prueba masculina. - El equipo español, segundo en juniors

Chepstown (Gran Bretaña), 28. (Especial para «La Vanguardia».) — La victoria de la sabadellense Carmen Valero, en la prueba femenina del Cross de las Naciones, disputada hoy en la localidad galesa de Chepstown, sobre un recorrido de 4.800 metros, constituye, sin lugar a dudas, el mayor éxito del atletismo femenino español de todos los tiempos.

El Cross de las Naciones es la más antigua e importante carrera atlética de campo que se celebra en el mundo. Su primera edición data del año 1903 y se disputó en el «Coerleon Racecourse» de Newport (Gales).

La única victoria individual española en categoría masculina la logró Francisco Aritmendí en 1964. En la edición del año 1973, el equipo junior español se proclamó campeón por naciones. Nuestros cuatro representantes fueron: José Haro, Cerrada, Ruiz Bernal y Miramontes.

El año pasado, en Rabat, José Luis González obtenía la medalla de plata en la categoría junior, mientras Carmen Valero ganaba la de bronce.

Mejor deportista de 1975

Retall plana (nº 43) de *La Vanguardia* a l'endemà del campionat del món de cros (29 febrer 1976)

Jocs Olímpics Montreal (1976). Sortida del 800.

Primera atleta espanyola en participar en uns Jocs Olímpics

Pòster Campionat d'Espanya de cros celebrat al Bosc de Can Deu (1977) i organitzat per la JAS.

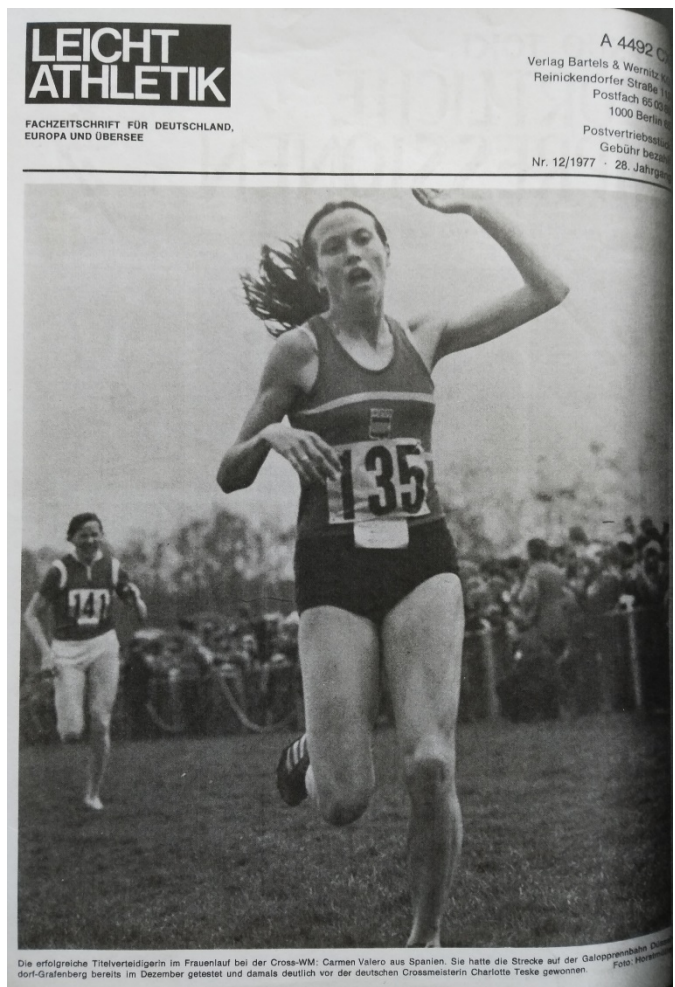
Arxiu JAS

Campionat del Món de cros (Düsseldorf). Encapçalant el grup capdavanter de la cursa (1977)

Portada *El Mundo Deportivo* a l'endemà del campionat del món de cross (21 març 1977)

Portada *Leicht Athletik*, revista setmanal alemanya d'atletisme (nº12 / 1977)

Recepció municipal a l'arribada a El Prat de les 2 atletes de la JAS al mundial de cros (1977).

Foto Pere Ferran DS

Primers portadors de la Torxa olímpica Barcelona'92 en territori espanyol (Empuriabrava). Foto HOLA

Festa Social JAS. Carme Valero rebent insígnia com a 25 anys de soci del club (1994).

Foto Jaume Amiel DS

Membres d'Honor AEEA atorgant títol, Hotel Urpí, com a "Millor Atleta Espanyola segle XX" (2014).

Foto AEEA

©www.xavierballart.cat

Homenatge JAS. Lluitant una rèplica de les 3 medalles guanyades als mundials de cros. (2017).
Foto Xavier Ballart

IV Memorial Miguel de la Quadra-Salcedo. Pistes de cendra de la Complutense (Madrid).

Foto Albert Figuerola

IV Memorial Quadra-Salcedo. Cursa dels 300. La seva última cursa oficial com atleta (2023).

Foto Soy Corredor

Fotograma vídeo: "Campeones de Honor" (SPORT-Prensa Ibérica). Última imatge pública (2023).

Foto SPORT

DEDICATÒRIA A CARME VALERO

Bona tarda,

Benvinguts i benvingudes. Gràcies per ser aquí, a la Pista Coberta d'Atletisme de Catalunya a Sabadell. Al motiu és, conjuntament amb la celebració del Campionat d'Espanya de "short track", sub'18, que aquesta instal·lació dugui a partir d'avui el nom de Carme Valero, com a reconeixement a la seva trajectòria esportiva.

Alhora es projecta vídeo a la pantalla gegant d'ella mateixa corrent per les Pistes al so de la música:

"A horse with no name"...

Carme Valero Omedes va néixer a Castellserás (Terol) el 1955 i després d'una breu estada a Cerdanyola del Vallès, va venir a viure a Sabadell quan tenia 13 anys. Ciutat en la qual moriria el passat 2 de gener als 68 anys d'edat.

La seva aportació a l'esport català i espanyol va resultar determinant per obrir les portes de l'atletisme a nivell internacional i tot gràcies a la seva tenacitat, capacitat d'entrenament i personalitat.

La seva increïble carrera esportiva iniciada al màxim nivell als seus 17 anys proclamant-se campiona d'Espanya absoluta de cros, la va portar a ser 2 vegades campiona del món -la primera amb 20 anys d'edat- d'aquesta modalitat atlètica i, havent-se classificat prèviament un any en tercer lloc.

El seu historial esportiu ha estat àmpliament recordat en les passades setmanes i del qual destaquen els seus 25 títols de campiona d'Espanya i els seus 15 rècords estatals. Tot això aconseguit en una època en la qual no existien ni Centres d'Alt Rendiment, ni beques ADO o similars, ni altres tipus d'ajut dels que avui merescudament reben els nostres atletes. I tot això sense oblidar-nos que la Carme ho va fer compaginant la seva vida professional amb la familiar.

I ella té l'honor d'haver estat la primera atleta de l'atletisme espanyol en participar en uns JJ.OO. (Montreal 1976). En una època en la qual no hi havia ni campionats del món, ni altres grans competicions, que ara sí que existeixen i que ben segur que Carme Valero hi hagués estat present.

La seva aportació no es queda aquí, ja que podem afegir a nivell català, els seus 7 títols de campiona catalana de camp a través i els 9 en competicions de pista.

Sempre va estar disponible per la Joventut Atlètica Sabadell, fossin Campionats o lligues catalanes, Campionats del Vallès o simplement els Campionats locals. I tot això preparat i entrenat per llocs molt propers pels sabadellencs i sabadellenques, com és el bosc de Can Deu, Togores, La Mola, i el riu Ripoll, entre d'altres, sense deixar endarrere les Pistes Municipals d'Atletisme de Sabadell, a pocs metres d'on som ara i que porten el nom de qui va ser el seu mentor i pare atlètic, Josep Molins, per molts de nosaltres simplement "El Pep".

Amb la Joventut Atlètica Sabadell, la Carme hi va afegir la seva contribució en un altre gran club de la nostra ciutat: el Club Natació Sabadell, del qual va ser vicepresidenta esportiva així com una excel·lent a duatleta i triatleta.

Carme Valero no va ser només pionera a obrir el pas a l'atletisme femení espanyol en les competicions en un temps gens fàcil per la dona que volia practicar esport, ja que també va ser la primera dona a optar a ser presidenta de la Federació Catalana d'Atletisme.

De la que ha estat considerada la "Millor Atleta Espanyola del segle XX", ens podem quedar amb aquesta frase, extractada d'una entrevista:

"EM VAIG SENTIR DISCRIMINADA, PERÒ HE GAUDIT MOLT FENT ATLETISME."

("Me sentí discriminada, pero he disfrutado mucho haciendo atletismo")

I a nosaltres, també.

I aquí ho deixem.

Josep Maria Antentas

*Text llegit en el transcurs de l'Acte protocol·lari presidit per l'alcaldesa Marta Farrés en memòria de l'atleta Carme Valero Omedes, coincidint amb el Campionat d'Espanya de pista coberta Sub'18 i que serveix per donar a conèixer el nou nom de l'equipament:

PISTA COBERTA D'ATLETISME DE CATALUNYA CARME VALERO

(Sabadell, 24 febrer 2024)

Foto: FCA

MOR TOMÀS BARRIS

EL PRIMER GUANYADOR DE LA "SANT SEBASTIÀ" (1962)

Tomàs Barris, llegendari atleta barceloní de 93 anys, ens va deixar en el transcurs de l'any passat (2023), com també en Josep Molins. Atletes que els unia una gran amistat, iniciada als anys 50, quan tots dos compartien els estius fent alguns "stage" per terres nòrdiques i alemanyes, aprofitant per rebre consells dels prestigiosos entrenadors europeus, i competint en "meetings" contra alguns dels millors atletes mundials. A Tomàs li va anar millor que el Pep, motiu pel qual, va néixer la llegenda que fou "l'atleta que va obrir les portes d'Europa". De fet, va derrotar a grans especialistes del món. Inclús va arribar a guanyar fins a 58 "Meetings" per tot Europa dels 137 que va arribar a córrer.

La marca de més valor que va obtenir fou el 29 d'agost de 1958, a la ciutat finesa de Turku, on corre els 1500 amb un temps de 3'41"7. En aquells moments, suposa ser la 13a millor marca mundial de tots els temps, i, d'haver-la aconseguit tan sols 4 anys abans, hagués suposat (hipotèticament) batre el rècord del món. Mai cap atleta espanyol havia estat tan a prop d'un rècord del món (entenent el període de retard fins a superar una marca que hagi estat rècord mundial).

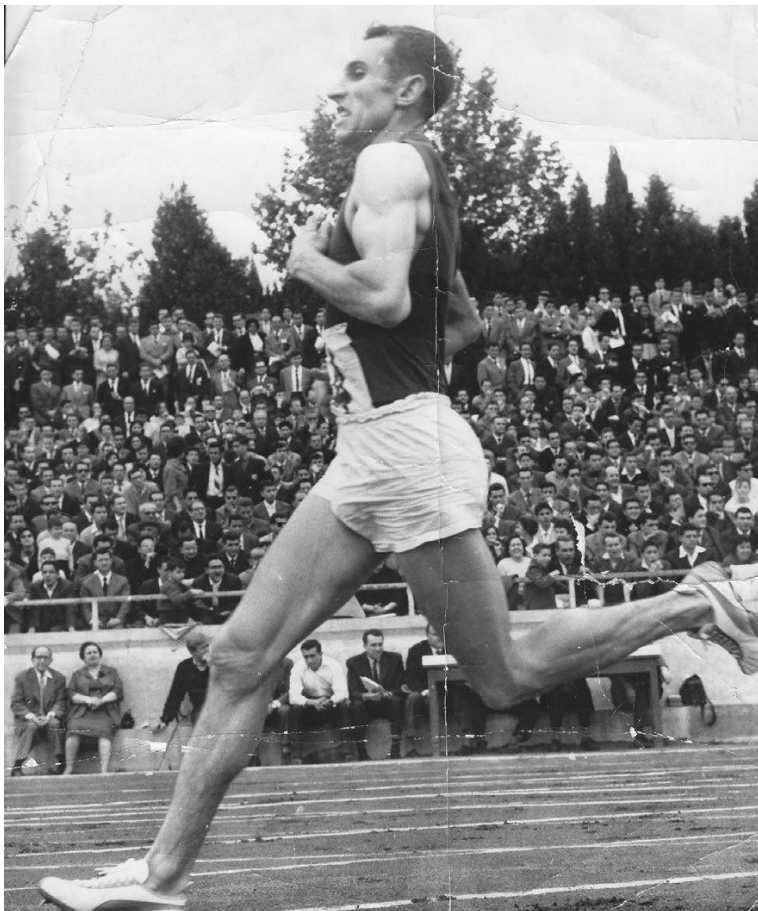
Batent el rècord d'Espanya (3'45"5) sota la pluja al Meeting de Turku (Finlàndia), 1958. Com a curiositat, observar la cinta a la línia d'arribada davant el jutge, habitual per l'època.

És força curiós, observar com de les 20 millors marques de Barris en els 1500, la seva prova predilecte, i entre les quals, 5 rècords d'Espanya, les 19 primeres són fetes a l'estranger, i, la millor marca feta en una pista espanyola, la 20a millor seva, sigui feta a Sabadell (3'48"0) en motiu del matx Espanya – Itàlia B (1962). S'adjunta gràfic amb la relació de les 20 millors marques de Barris en els 1.500.

Però el lligam de Barris amb Sabadell no és només per aquest fet: fou el guanyador del 1r Gran Premi "Sant Sebastià" de cros (1962) disputat a la Rambla de Sabadell (posteriorment, reconvertit en prova de cros). Fou el 22 de gener de 1962, i va guanyar a Josep Molins per només 4 segons. Segur que al bo d'en Pep li hagués agradat oferir una victòria a casa davant els nostres ciutadans, però en Barris era molt Barris.

L'idil·li amb Sabadell, i més concretament amb la JAS, no va acabar aquí, ja que fruit de la seva amistat amb el Pep, va participar en molts actes socials del club, com les tradicionals Festes de repartiment de premis als millors atletes de la JAS.

Arran de la seva mort, i precisament per aquest motiu (el lligam de Barris amb la JAS), la Asociación Española de Estadísticos de Atletismo (AEEA), va encarregar un article a Josep Mª Antentas i Ricard Rof, en relació a aquest fet. Dit i fet. Aquest fou publicat al mateix Butlletí de la AEEA (núm. 112) i que reproduïm a continuació (amb el mateix idioma de la publicació).

Competint a les Pistes Ciutat Universitària (Madrid) en un Campionat d'Espanya, 1961.

Com a curiositat, observar el públic ben vestit, inclús amb corbata, habitual per l'època.

Les 20 millors marques de Tomàs Barris en els 1.500

1	3'41"7	R ESP	1958	Turku, FIN
2	3'44"5	R ESP	1958	Estocolm, SWE
3	3'44"6		1959	Turku, FIN
4	3'44"9		1959	Viena, AUT
5	3'45"5	R ESP	1958	Turku, FIN
6	3'45"6		1961	Hèlsinki, FIN
7	3'45"7		1961	Turku, FIN
8	3'45"9		1959	Hèlsinki, FIN
9	3'46"1		1960	Colònia, FRG
10	3'46"3		1960	Orebro, SWE
11	3'46"4	R ESP	1957	Oslo, NOR
12	3'47"0		1957	Hèlsinki, FIN
13	3'47"0		1958	Tampere, FIN
14	3'47"2		1958	Turku, FIN
15	3'47"3		1957	Estocolm, SWE
16	3'47"5		1958	Estocolm, SWE
17	3'47"8		1957	Göteborg, SWE
18	3'47"8		1959	Estocolm, SWE
19	3'47"9	R ESP	1957	Estocolm, SWE
20	3'48"0		1962	Sabadell

Joan Serrajordi: el primer atleta sabadellenc en enfrontar-se a Barris... i guanyar-lo

Joan Serrajordi, atleta de 19 anys de la Joventut Atlètica Pensament (nom de l'entitat abans del canvi a JAS en 1951), va ser el primer atleta sabadellenc en enfrontar-se a Tomàs Barris... i guanyar-lo.

Serrajordi va tenir una etapa curta al club, ja que només competí en 1949. Atleta de categoria cadet (per llavors, 19 i 18 anys), va participar com a atleta de la JAP en campionats de la seva categoria i a nivell absolut.

Tomàs Barris (43) i Joan Serrajordi (60), atleta de la Joventut Atlètica Pensament (JEP), 1949. Campionat de Catalunya cadet. Cursa dels 600 metres (semifinal). Montjuïc.

Va debutar l'1 de gener a la Jean Bouin (per aquella època es disputava el primer dia de l'any), on fou el 17è en la categoria cadet. Posteriorment, disputa el Campionat de Catalunya de cros a Terrassa (20 febrer) i es classifica en 10è lloc en la cursa de cadets. Per llavors, era el millor corredor del club, i ho demostra al guanyar el Campionat Social absolut de cros celebrat a la Salut (10 abril).

A pista, disputa el Campionat de Catalunya cadet a l'Estadi de Montjuïc (24 abril). En els 600 queda tercer d'una semifinal (1'33"6) guanyada pel mateix Barris (1'32"2), però en la final dels 2000, queda 5è (6'22"4), superant a Barris, 7è (6'38"1).

Com ell, Tomàs era un atleta de dinou anys que també s'entrenava en aquella temporada (1949) en categories federades (de fet, fou el guanyador de la Jean Bouin del 1947 i 1948 com escolar). Eren els inicis d'un Barris, que de mica en mica, anava millorant. De fet, aquell mateix estiu, ja és 6è en els Campionats de Catalunya absoluts. En 1951, ja es proclama campió i és en 1955 quan Barris comença a lluir-se guanyant títols de campió d'Espanya i batent rècords d'Espanya...

Serrajordi també competia a nivell absolut. Aquell mateix any 1949, disputa els Campionats Provincials del Frente de Juventudes a l'Estadi de Montjuïc (3 juliol), on és subcampió dels 1.500 (4'19"8), on torna a guanyar a Barris, 4t (4'24"0). Per cert, la marca de Serrajordi suposa batre el rècord de Sabadell absolut existent amb més de 10 segons en poder de Pacífic Carrasco (1933).

Així mateix, també té una llüida actuació als Campionats de Sabadell absoluts, celebrats al camp de futbol del Gimnàstic Mercantil (31 juliol) on assoleix el subcampionat en els 800 (2'24"2) i el títol en els 3.000 metres obstacles (11'09"0). Cal fer un matis amb aquesta prova, ja que es va disputar sense el pas de la ria (inexistent al camp de futbol), per tant, marca sense valor oficial.

En 1950, ja no competeix i desapareix del món atlètic sense saber els motius. Probablement per complir el Servei Militar.

En tot cas, Joan Serrajordi passarà a la història de l'atletisme sabadellenc per ser el primer atleta local en enfrontar-se a Tomàs Barris... i guanyar-lo.

Ricard Rof

TOMÀS BARRIS, MÁS QUE UN CAMPEÓN

De Tomàs Barris (Barcelona, 1 de febrero de 1930), se ha escrito y dicho casi todo referente a su vida deportiva, sus récords, sus títulos, su extenso y prolífico palmarés deportivo. Artículos, textos, libros dan fe de ello. En este recordatorio, queremos hacer un pequeño tributo a su paso no tan solo por la Federació Catalana d'Atletisme (FCA), sino también por la Joventut Atlètica Sabadell, que con el club que se inició, el Hispano Francés, así como el R.C.D. Español, y el C.F. Barcelona, fueron las entidades a las cuales perteneció de una forma u otra, sin olvidar su contribución como entrenador en el Centre Atlètic Laietana de Mataró.

Así pues, en esta “colección” de 25 fotografías que se adjuntan, pretendemos hacer un breve repaso a esta actividad atlética y social de Barris, en relación a la Joventut Atlètica Sabadell (JAS), o en la propia ciudad de Sabadell o por su amistad con Josep Molins, un personaje clave en la historia del atletismo sabadellense.

Su vinculación con la JAS se podría concretar como socio protector de la Entidad, miembro de la Junta Directiva, representante del club en la Asamblea anual de la RFEA, miembro activo del club en diversos actos sociales y festivos con atletas o exatletas o bien su persuasión en captar nuevos socios para la AEEA, como lo hizo en 2008 con el propio Josep Molins, Ricard Rof (*foto 18*) o Josep Maria Antentas.

Como así, fue su contribución al atletismo catalán, del que fue uno de sus vicepresidentes, en innumerables actos, reuniones, y actividades de las cuales sobresale su gestión en lo que es actualmente la sede de la Federació Catalana d'Atletisme (c/ Trafalgar, 12). También fue pieza vital en los actos del “Centenari de l'Atletisme Català” (1998) al ser la mano derecha de Josep Molins, presidente de la Comisión Organizadora.

Tal evento supuso una prueba de fuego para ambos, pues ante la proximidad de la celebración de los 100 años de los orígenes del atletismo en Catalunya y que desde la propia federación catalana nadie quería activarlo, ellos dos pusieron manos a la obra creando una comisión organizadora, organizando actos conmemorativos, como el que tuvo lugar en Sabadell con motivo del 38º Cross “Sant Sebastià” donde aparece en la foto correspondiente con Carmen Valero, Gregorio Rojo y el omnipresente Josep Molins (*foto 7*) y culminando con la entrega de la medalla del “Centenari” a Joan Antoni Samaranch en la sede del Museo Olímpico de Lausana (*foto 9*). Fruto de su amistad con el Presidente del Comité Olímpico Internacional, no faltó a su entierro. De hecho, fue el propio Samaranch quien dejó por escrito quienes deberían llevar su féretro: grandes deportistas españoles, tal como vemos en la foto correspondiente, donde aparte de Barris y Molins, aparece Manolo Santana (*foto 19*).

Desde la boda del propio Josep Molins (fallecido, también en este 2023) y a la que también asistieron otros “rivales” como Mayoral, Rojo y Alonso (*foto 5*), Molins fue

uno de sus adversarios en tantas y tantas carreras, pero, sobre todo su gran amigo Pep, el cual le rescató para el atletismo, tras una larga pausa en la que Barris dedicó como entrenador de fútbol; nos pasamos a los incontables viajes que realizaron junto a otros atletas españoles como en esta en el aeropuerto de Vigo en 1958 (*foto 1*) con Amorós, Alonso y el propio Molins, con motivo del GP Internacional “Ciudad de Vigo” (1958).

En este contexto y a través de diversas fotografías son el testimonio de este ir y venir por el mundo con los campeones que tuvo el atletismo español en aquella época como fueron Guixà, Guardia, García (conocido como “Paganini”), Navarro, Mayoral, o el mismo Gregorio Rojo, con los que coincidió en una “Trobada” de exatletas catalanes (*foto 6*).

Ya en tiempos más cercanos, Tomàs Barris tuvo la oportunidad de conocer a otros atletas medallistas en las grandes competiciones internacionales como Jordi Llopart y el “estratosférico” Bob Beamon en un acto del centenario del atletismo catalán (*foto 8*), foto en la que también aparece Pere Gómez (entonces como Presidente de la FCA), sin olvidarnos del medallista de plata europeo (2007) y dos veces olímpico (2004 y 2008), Miguel Quesada (*fotos 12, 13 y 14*), atleta sabadellense que más veces ha sido olímpico, y con nuestra campeonísima Carmen Valero (*fotos 7 y 14*).

Las pistas municipales de Sabadell (inauguradas en 1961) y que tienen por nombre desde 2004 la de su estimado compañero, Josep Molins, fueron familiares para Barris como así lo atestigua la correspondiente foto donde Tomás aparece de espaldas a la izquierda de la imagen (*foto 11*) con motivo de este acto de reinauguración, en que acompañó al Alcalde de Sabadell (Manuel Bustos), al Presidente de la Federación Catalana (Romà Cuyàs) y a todos los expresidentes de la JA Sabadell (Joan Colomer, Primari Calvet, Antoni Ricart, Andreu Llovera, Josep Maria Antentas y Ricard Rof). También asistió al acto de la presentación del inicio de obras a la futura Pista Coberta de Catalunya (2006) tal como vemos en que aparece al lado de Carmen Valero, Miguel Quesada y, como no, Josep Molins (*foto 14*).

Los actos sociales del club, en los cuales Tomàs, estuvo siempre muy activo, también formaron parte de su vida, como podemos ver en diversas premiaciones (*fotos 10, 12, 13, 15, 16, 17, 20 y 21*) a los mejores atletas anuales del club. Es curioso observar a los premiados del año 2006 (*foto 12*), donde aparecen unos jóvenes atletas y que posteriormente brillarían a nivel internacional, como: Sergio Ruiz (recordista español 200 con una marca 20”51 / 2013), Xavier Carrión (5º en el relevo 4x400 Campeonato del Mundo “indoor” / 2012) y Miguel Quesada (subcampeón de Europa “indoor” de los 800 / 2007 y ganador del 800 del Campeonato de Europa de Selecciones / 2009). También es anecdótica la foto correspondiente a la Festa Social del año 2008, donde aparece con los dos autores de este reportaje, así como con Matilde Gómez (esposa de Molins), recordista española de la maratón en los inicios de esta prueba en España (*foto 16*).

De la Asociación Española de Estadísticos de Atletismo (AEEA) queda patente su dedicación y colaboración en diversos momentos, tanto en el tema estadístico como en el social. Por supuesto, estuvo presente en la Asamblea de la AEEA celebrada en nuestra ciudad en el 2013 (fotos 22, 23, 24 y 25), la misma en la que se otorgó el premio a la “Mejor Atleta Española del Siglo XX” a Carmen Valero.

De Tomàs no pararíamos nunca ni de hablar ni de escribir sobre él. Ahora bien todo partió de su innata vocación por el atletismo y la carrera a pie sea como sea y por donde sea, como puede observarse ganando (dorsal 19) la primera edición de la “Sant Sebastià” en Sabadell (1962), prueba en ruta por las calles céntricas de nuestra ciudad, superando a Molins (dorsal 7) por 4 segundos (foto 2) o en las pistas entonces de ceniza de la misma ciudad de Sabadell compitiendo con otro gran mediofondista como fue Alberto Esteban, con motivo del encuentro internacional España-Italia “B” (fotos 3 y 4).

Tomàs: estés donde estés, seguirás siendo más que un campeón...

Josep Maria Antentas

Ricard Rof

P.D. (primer coautor): *En este artículo compartido con Ricard Rof, sí que quiero recordar mi única competición con Tomàs Barris y aún fue a distancia. Ocurrió a mediados de los años 60 del siglo pasado. Un sábado por la tarde en Sabadell, en el cual un Tomàs al final de su vida deportiva vino a correr un 1500 m. Digo que competí a “distancia”, porque él lo hizo en la serie A y yo en la B. Por supuesto sabía quién era Barris, pero aquel día lo que más me impresionó de Tomàs, no fuera que ganara su serie, sino que hizo el calentamiento con pantalones tejanos.*

P.D. (segundo coautor): *Lógicamente, por razones de edad, no llegué a ver correr nunca a Tomàs. Aunque, conocedor de su brillantísimo palmarés, me fascinó conocerlo en persona por primera vez. Fue en una Festa Social del club, pues Pep lo convidó al acto. Yo, como presidente del club, fue un honor presentarlo a los asistentes y dar la oportunidad de dar algún trofeo a nuestros atletas. En el 2010, y con motivo de la Asamblea de la AEEA, no quise perderme la oportunidad de hacerme una foto con él con un póster de la llegada victoriosa de Fermín Cacho en Barcelona’92 (foto 18), carrera que si tuve la ocasión de ver en vivo en el mismo Estadio. Las fotos recopiladas aquí, son de mi propio archivo, otras de Francesc Carrión (miembro Junta Directiva JAS) y otras depositadas en el Museo Atlético del club, tal como algunos miembros de la Asociación pudisteis comprobar en vuestra visita en octubre del 2022, aunque, en esta ocasión, ya no nos pudo acompañar Tomas Barris. Descanse en Paz.*

1.- Aeropuerto de Vigo. Participantes al GP Internacional "Ciudad de Vigo". 1958

2.- 1a edición Gran Premi "Sant Sebastià". Sabadell (Rambla). Ganador prueba (dorsal 19). 1962

3.- España – Italia "B". Sabadell (Pistes Municipals).

Intercambio de banderín con el capitán italiano. 1962

4.- España – Italia "B". Sabadell (Pistes Municipals). Liderando la prueba. 1962

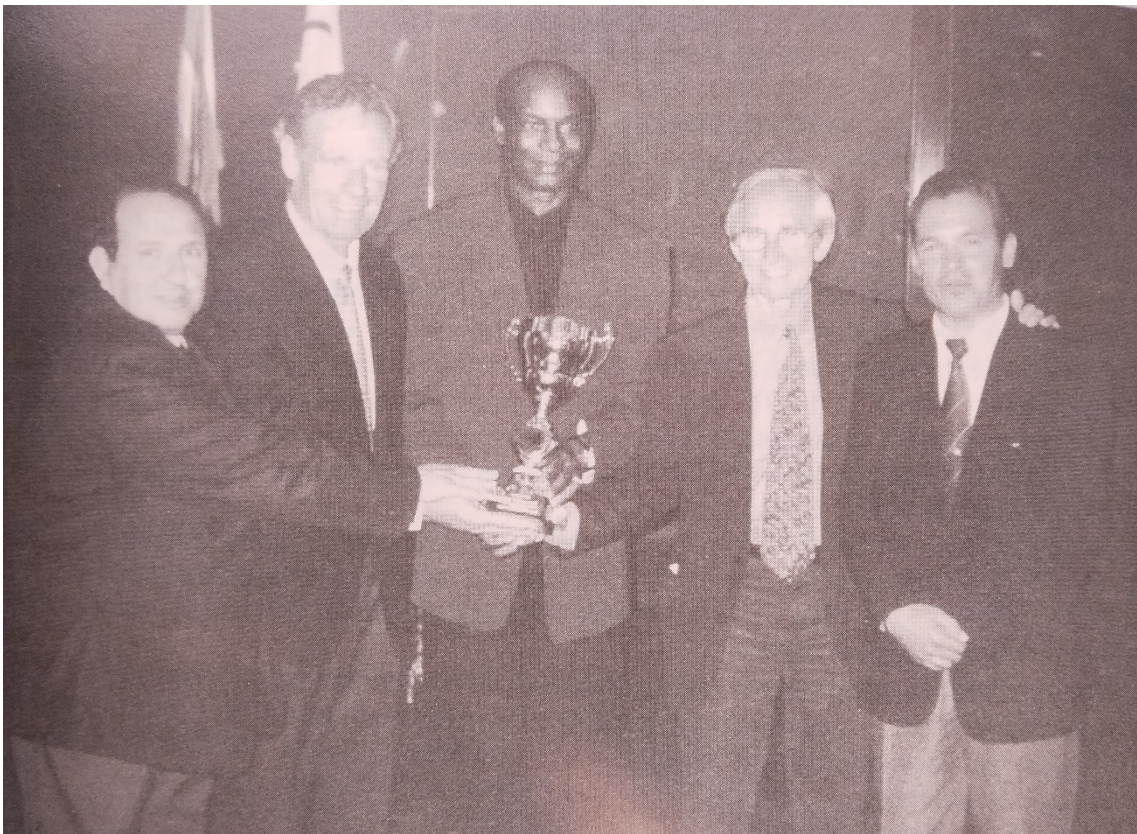
5.- Boda Josep Molins (Hotel Urpí). Atletas invitados al evento. 1964

6.- Trobada de ex-atletas catalanes (ni lugar ni fecha documentada, pero se deduce años 80)

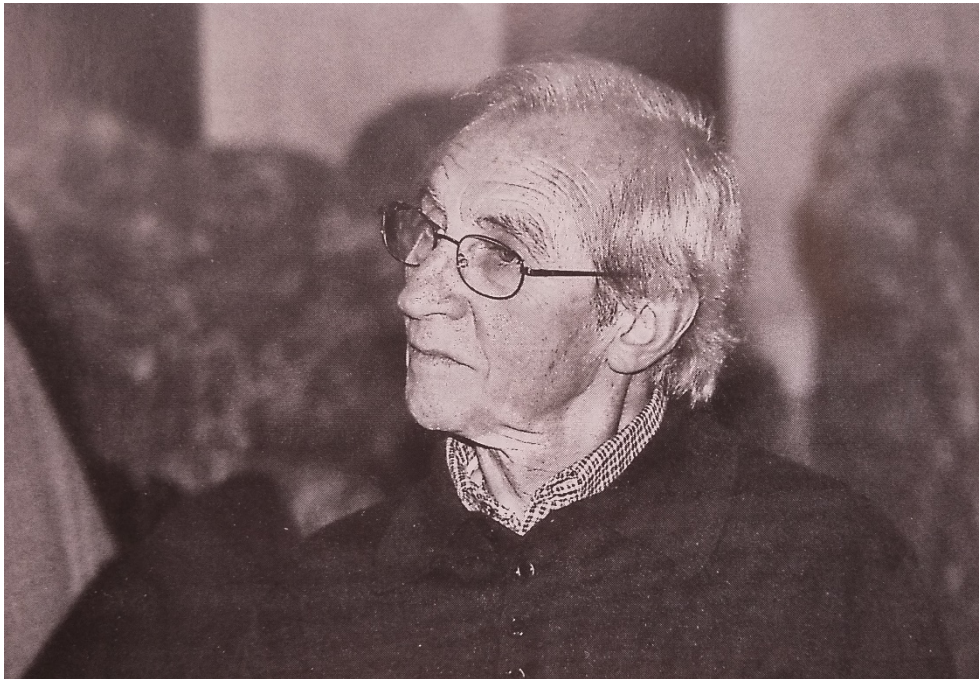
7.- Acto Centenari Atletisme Català. Campionat Catalunya / 38º Sant Sebastià (Sabadell). 1998

8.- Acto Centenari Atletisme Català. Comisió organitzadora entrega trofeo a Bob Beamon.1998

9.- Junto a Josep Molins (Presidente Comisió Centenari Atletisme Català). 1998
Museo Olímpico (Lausana).

10- Trobada Social Ex-Atletes JAS (Hotel Urpí). Escuchando discurso Josep Molins. 2000

11.- Inauguración remodelación Pistas Municipales como “Estadi Josep Molins”.
(Situat darrera la cinta). 2004

12.- Festa Social JAS (Hotel Urpí).
Entre los premiados, Miguel Quesada, Sergio Ruiz y Xavier Carrión. 2006

13.- Festa Social JAS (Hotel Urpí). Compartiendo mesa con Miguel Quesada. 2006

14.- Presentación inicio obras construcción Pista Coberta de Catalunya (Sabadell). 2006

15.- Festa Social JAS (Hotel Urpí).

Emplazado en la mesa presidencial para otorgar trofeos. 2007

16.- Festa Social JAS (Hotel Urpí). Junto con Josep Maria Antentas, presentador del acto. 2008

17.- Festa Social JAS (Hotel Urpí). Siguiendo la ceremonia de entrega trofeos. 2008

18.- Asamblea AEEA
(Estadio Olímpico Barcelona).
Junto con Ricard Rof. 2010

19.- Entierro Joan Antoni Samaranch. Grandes deportistas españoles llevando féretro.

Foto "HOLA". 2010

20.- Festa Social JAS (Hotel Urpí). Pronunciando los nombres de los atletas ganadores. 2012

21.- Festa Social JAS (Hotel Urpí). Entrega de trofeos a atletas del club. 2012

22.- Asamblea AEEA. Miembros asociación en la Pista Coberta de Catalunya (Sabadell). 2013

23.- Asambleu AEEA. Estadi "Josep Molins" (Pistas Municipales inauguradas en 1961). 2013

24.- Asambleu AEEA. Torre del Aigua (edificio simbólico de Sabadell, 1918). 2013

25.- Asamblea AEEA. Restaurante en Castellar del Vallés. 2013

CAMPIONAT D'EUROPA MÀSTER PISTA COBERTA (Torun, POL)

Ricard Rof (M60) com a component de la selecció, quart en el relleu

La ciutat polonesa de Torun, ha acollit la seu de la 14è Campionat d'Europa màster de pista coberta (actualment anomenat "short track"). La participació és la segona més alta de la història del campionat: 3.444 inscrits. Només superat per l'edició feta a Madrid (2018 / 3.842 inscrits).

Fins a Polònia només s'han desplaçat 2 dels 3 atletes de la JAS previstos inicialment, ja que el saltador de perxa, Salvador Maranges fou baixa per lesió en el darrer moment. Malauradament, dels altres 2, en Francesc Castander, allà també es va ressentir d'una antiga lesió i no va poder acabar cap de les dues curses que va prendre part. Així doncs, només Ricard Rof és qui va poder completar les 3 proves en les quals estava inscrit. Inclús, també fou seleccionat per l'equip nacional de relleus M60, on foren quarts.

En aquest mateix butlletí, molt se n'ha parlat de l'encantadora ciutat medieval de Torun i del seu espectacular pavelló (actualment anomenat "Torun Arena"). Només cal veure els respectius butlletins (7 i 14), on ja es va fer una extensa crònica arrel dels respectius campionats celebrats allà (l'uropeu del 2015 i el mundial del 2019). Així i tot, sempre és un plaer tornar allà, motiu pel qual, és mereixedor de quatre línies i d'un extens reportatge fotogràfic.

Una de les moltes coses positives del pavelló (inaugurat l'agost de 2014) i que vaig oblidar d'explicar en els anteriors butlletins, fou la comoditat dels seients de les graderies (per cert, 5.192 i tots numerats), ja que són folrats. Cosa d'agrair quan s'han de veure moltes hores d'atletisme...

El programa informàtic per seguir la competició (llistes d'inscrits, composicions de les sèries, resultats...) fou eficient i ràpid d'accedir a la informació desitjada. El Campionat també es podia seguir online, tant les curses com els concursos i cerimònies de premiació. Una de les novetats d'aquest campionat, és que es podia confirmar online en aquest mateix programa. Ha estat un gran encert. Amb el sistema antic (presencialment i 24 hores abans), s'havien donat casos que certs atletes no podien competir (tot i haver-se desplaçat) a l'haver arribat tard a l'hora del tancament de l'oficina de confirmació per un possible retard en els vols.

És estrany trobar a exatletes d'elit dins el món veterà... però a Torun van participar dos il·lustres velocistes (desconec si també n'hi havia en altres especialitats). Concretament, l'anglès Dwain Chambers (M45) i de l'austríac Andreas Berger (M60). Chambers, campió del món dels 60 (2010) i atleta per sota els 10 segons en el 100 (9"97), fou el guanyador de la cursa dels 60, engrandint el seu ja dilatat historial. Actualment, té el rècord del món de la seva categoria (6"81). Mentre que Berger, campió d'Europa dels 60 (1989), fou també olímpic a Seul i Barcelona. Vaig tenir l'honor de córrer al costat d'ell en la meua sèrie dels 60. Malgrat el seu brillant palmarès (encara té el rècord d'Àustria del 100 / 10"15), només va poder ser 6è en la final.

Un dels jutges de sortides del Campionat, fou l'anglès Alan Bell. Conegut per ser el mateix jutge que va cantar la sortida nul·la a Usain Bolt en la cursa dels 100 del mundial de Daegu (2011), impossibilitant l'habitual trio de medalles (100-200-4x100) que en tenia acostumats en Bolt en cada gran esdeveniment.

Un altra novetat que vaig observar respecte a anteriors campionats celebrats allà, és la millora dels marcadors a peu de pista per seguir l'evolució dels concursos. Moderníssims: electrònics i giratoris. També personalitzats, amb el logotip corresponent a cada

especialitat. Aquests rètols giratoris només els havia vist per televisió en retransmissions d'esdeveniment d'elit. Els veterans, també existim...

És d'admirar la mentalització del poble polonès en acollir esdeveniments com aquests, tot i que pot alterar la seva mobilitat habitual del dia a dia. Com per exemple, els talls de carrers i vies principals per acollir les proves de ruta (marxa i marató). Si bé la marató fou en dissabte (també un dia prou important pel comerç), la marxa fou en divendres, dia fort pel mercat, i tots els conductors van aguantar amb paciència el tràfic lent dels pocs carrils operatius.

Torun ha estat l'escenari de grans esdeveniments atlètics, però si això ha estat possible, és per les seves ganes en acollir-los i en el suport de molts "sponsors" que ho fan possible. Només cal veure la pancarta darrera del pòdium: farcida de logos de tots els col·laboradors. Per cert, L'Arena Torun ja va ser la seu del Campionat d'Europa en l'any 2021, campionat fet dins unes grans mesures de seguretat per la Covid. Pel 2026 també acollirà el Campionat del Món. El gaudirem per televisió...

Tampoc va faltar el "speaker" a peu de pista. Boníssim. Tot un showman, principalment animant els finals de cada cursa afegint més emoció al desenllaç de la mateixa arribada. Per cert, un atleta: el britànic Donald Brown (M60), habitual campió màster en diverses categories de la prova de tanques altes (també té algun pòdium en 200). I per acabar-ho d'arrodonir, entre el públic també hi havia un trompetista...

El servei de fotografia fou excel·lent (i encara ho és, ja que les fotos estaran penjades fins a final d'any), ja que d'una manera ràpida (per dia i hora de cada prova), qualsevol es pot trobar en moltes imatges de la seva actuació al haver-hi alguns fotògrafs coordinats entre ells. El preu és de 15 euros per foto impresa (però amb descomptes per més quantitat) o de 9 euros amb sistema digital.

Un altra novetat del Campionat, tot i que aquesta només afectava el combinat espanyol, fou la d'engegar un grup especial de WhatsApp (només l'administrador pot enviar missatges) amb tots els participants nacionals a Torun, on el delegat notifica les notícies importats en lloc de penjar-ho a l'habitual plafó que sempre hi ha al vestíbul principal de l'Estadi o Pavelló, facilitant l'objectiu de ser informats al moment i en qualsevol lloc sense tenir l'obligatorietat de passar pel plafó per saber quines notícies hi han...

I parlant de la selecció espanyola... brillant actuació amb 128 medalles (56 d'or), sent el tercer país europeu del medaller, només superat per Polònia (251) i Alemanya (261) i per davant de la Gran Bretanya (165), ja que tot i tenir més medalles, Espanya la supera al tenir més ors que els britànics (50).

L'activitat del "Torun Arena" continuava un cop acabat el Campionat, doncs, el següent esdeveniment en celebrar-se allà era una exhibició dels originals Harlem Globetrotters dins la seva gira mundial (2024 World Tour). Com nosaltres, amb ells (els Globetrotters), l'espectacle també continuarà...

Ricard Rof

*Actuació Rof (M60):

60 / 8"75 / 29è

200 / 29"26 / 30è

60 t / 11"64 / 14è

4x200 / 1'51"28 / 4t

El "Arena Torun": seu del 14è Campionat d'Europa màster "short track" (pista coberta).

El pavelló compta amb 5.192 seients (tots numerats i folrats) i 2 pantalles gegants penjades al sostre.

Francesc Castander i Ricard Rof, els dos representants de la JAS dins el pavelló (Arena Torun)

Escales mecàniques per connectar els 3 nivells del pavelló. Al fons, il·lustrativa foto gegant.

Jutges compta-voltes a peu de pista (carrer 6) per les curses de 3.000 metres.

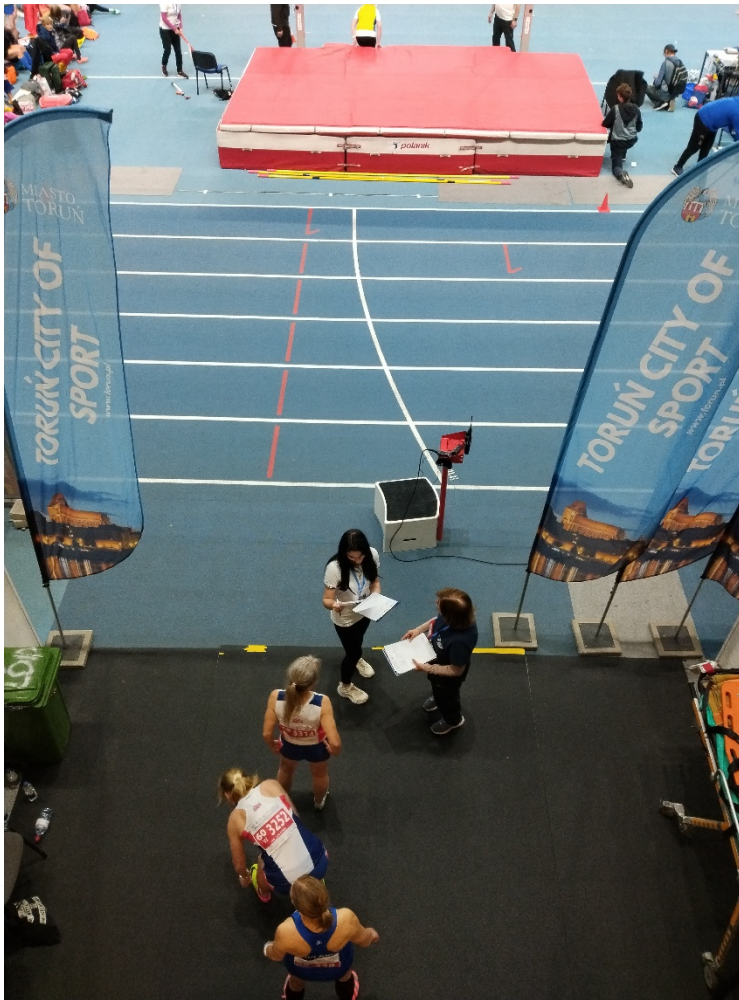
Jutges compta-voltes a peu de pista (carrer 4) per les curses de 3.000 metres marxa.

Call Room. Foto gegant de Torun dins la Sala. Amb el company Andreu a punt de sortir a pista.

Call Room. Plena de fotos de figures llegendàries poloneses. Atletes sortint amb la seva cistella.

Porta d'accés a pista on un jutge torna a passar llista. Propaganda de la ciutat de Torun ben visible.

Auxiliars de la competició prenent el corresponent dinar (la competició no parava al migdia).

Francesc Castander dins el pavelló. Una lleu lesió li va impedir completar cap cursa.

Ricard Rof (M60) 60 II. A la seva esquerra, Andreas Berger (campió d'Europa dels 60 en 1989).

Warm Up Area. Marcadors electrònics especificant horaris per series per entrar a la Call Room.

Warm Up Area. Marcadors electrònics especificant horaris i països a les curses de relleus.

Sortida de Manuel Alonso (M85) en els 800. Es l'autor de l'únic rècord del món fet al "Josep Molins".

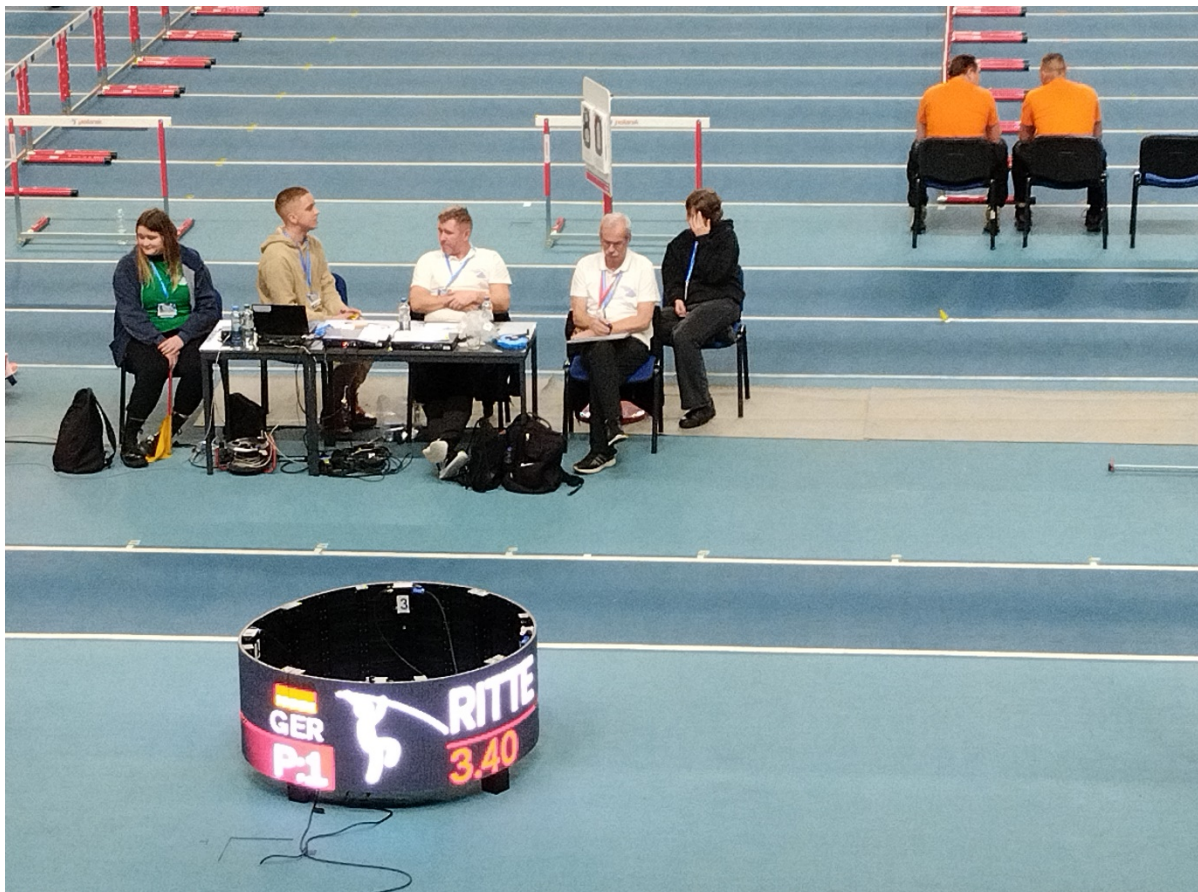
Pòdium pentatló M60 amb l'ebrenc Andreu (observeu tota la gama de sponsors rere pòdium).

La competició es va poder seguir online via streaming (curses, concursos, cerimònies premiació...).

Servei de fotografia excel·lent amb varis fotògrafs coordinats entre ells (i ràpid accés a imatges).

Marcadors electrònics giratoris personalitzats amb logo concurs (exemple: 1er intent perxa 3'40).

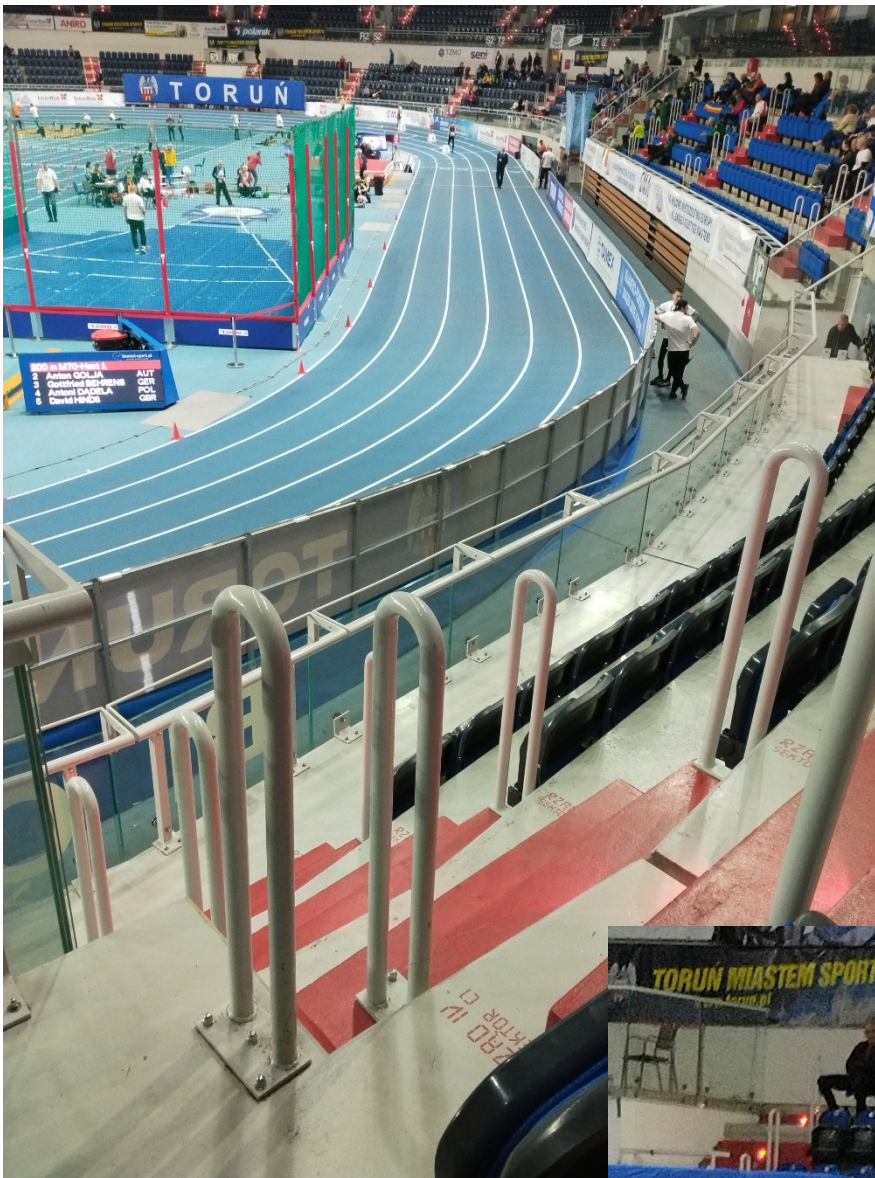
Amplia gama d'assortiment de perxes al servei dels atletes (previ pagament de 25€ o perxa pròpia).

Alan Bell (jutge). Mateix jutge en cantar sortida nul.la a Usain Bolt al mundial de Daegu (2011).

Sortida 400 W55. Marcadors electrònics amb el nom dels components de cada carrer .

El pavelló disposa de mesures de protecció en totes les baranes d'accés a les files de seients.

Sortida 200 W55. Al fons, s'observa les baranes de protecció, així com la qualitat dels seients (folrats).

Entre el públic, fins i tot hi havia un trompetista, animant principalment les curses llargues.

Warm Up Area. Ampla zona d'escalfament amb 16 carrils (i amb 4 més en sala annexa).

Ricard Rof en la seva posta del relleu 4x200. La selecció espanyola (M60) fou quarta.

Components de la selecció espanyola (M60) del relleu al passadís de sortida on es recull la cistella.

Cursa de marxa en ruta. Feta davant el pavelló, tallant el trànsit en un dia important de mercat.

Sortida de la maratón. Davant del pavelló, com la meta, amb talls de vies importants a la ciutat.

CAMPIONAT ESPANYA MÀSTER SHORT TRACK (Donostia/Sant Sebastià, 1-3 març)

Toni Creus (M55) campió en 60 tanques, únic medallista del club

El passat març (de l'1 al 3), va tenir lloc la celebració de la 35a edició del Campionat d'Espanya màster short track a Sant Sebastià /Donostia. Cal tenir present, que, a partir d'aquest any 2024, i segons normativa de la federació internacional (World Athletics), els campionats de pista coberta o "indoor", passen a denominar-se "Short Track". Per tant, haurem d'anar-nos acostumant a aquesta innovadora nomenclatura, la qual, s'utilitzarà per a qualsevol competició que faci servir una anella d'una llargada de 200 metres (o menys) en qualsevol pista que sigui coberta o descoberta (aire lliure). Caldrà canviar el xip...

La competició es va desenvolupar al "Velòdrom Antonio Elorza", emblemàtica instal·lació dins el complex esportiu d'Anoeta (de fet, és més conegut com la pista coberta d'Anoeta). Té una capacitat fins a 5.500 espectadors. Fou inaugurat en 1965, i va acollir els mundials de ciclisme en 1973. Si bé les proves de ciclisme en pista de velòdrom es van celebrar a Anoeta, les proves de ciclisme en ruta es van celebrar a Barcelona, doncs el Campionat del Món fou concedit a Espanya i es van repartir les dues seus. Fent memòria, a Montjuïc es va veure un final emocionant entre els 4 corredors escapats, i classificats amb aquest ordre: Felice Gimondi (ITA), Freddy Maertens (BEL), Luís Ocaña (ESP) i Eddy Merckx (BEL). Les cròniques diuen que el gran Merckx (4t) es va errar de tàctica, però això ja és un altra història...

La pista atlètica no es va muntar fins a l'any 1977, ja que fou la seu del VII Campionat d'Europa. Entre els campions, Sebastian Coe (actual president de la WA) i que va aconseguir a Sant Sebastià el seu primer èxit internacional al guanyar els 800 (1'46"5). Abans de l'europeu, es va disputar el Campionat d'Espanya, i des de llavors, 6 edicions més. Anoeta, també ha estat l'escenari de 2 Campionats d'Europa màster (2003 i 2013).

Marco-Creus-Tortosa-Andrés

4x200 (M55)

Quant al Campionat en si, ressaltar que es van batre 12 rècords d'Espanya i fins i tot, un d'Europa, el protagonitzat per l'asturià Ricardo Menéndez (M45) en els 400 (50"33). També es van batre 39 rècords del Campionat. La participació va superar el miler d'atletes (cal recordar que es requereix marca mínima per ser admès), amb una xifra exacta de 1009 atletes admesos (682 homes i 327 dones). I entre ells, 10 atletes de la JAS.

Fins a la capital donostiarra, es van desplaçar només 7 dels 10 atletes previstos inicialment, perquè lesions en el darrer moment i altres contratemps a última hora, van obligar a reduir l'expedició local i fer els oportuns canvis de desplaçament i allotjament. També, per aquelles dates, hi havia carreteres tallades per manifestacions de pagesos. Jo mateix, i com a anècdota, el dia abans de marxar, encara no sabia si marxar en cotxe o avió, i en cas de cotxe amb quin i amb quins companys. I en qui compartiria l'habitació. Un dilema. Així i tot, algun company va venir tocat i un cop allà, no va poder córrer. Un altre company va venir expressament per córrer el relleu de la mateixa categoria que el company lesionat. Afortunadament (tot i que la idea inicial era completar 2 equips de relleus: el 55 i 60), un company M60 baixa i es completa el M55.

Torun, ciutat de Polònia, torna a repetir com a campionat internacional. Allà es farà en breu l'europeu. També hi serem...

Toni Creus

1r – 60 mt (M55)

Ricard Rof

Actuacions atletes JAS:

60	Ricard Rof (M60)	8"68	9è
60	Jordi Andrés (M60)	8"84	11è
200	Ricard Rof (M60)	29"15	6è
400	Francesc Castander (M55)		NP
60 t	Toni Creus (M55)	9"88	1r
60 t	Toni Tortosa (M55)	11"86	4t
60 t	Jordi Andrés (M60)	11"27	5è
60 t	Ricard Rof (M60)	11"54	6è
4x200	Toni Creus		
	Jordi Andrés		
	Jordi Marco		
	Toni Tortosa		
	JAS M55	1'56"81	4t
400	Mercedes Gracia (W50)	1'18"72	11a
800	Mercedes Gracia (W50)	2'59"79	9a

VAGA GENERAL (26 febrer 1976)

El dia que hi ha hagut més gent a les Pistes

Les Pistes Municipals d'Atletisme (Estadi Municipal d'Atletisme "Josep Molins" des de 2004) ha estat l'escenari de grans esdeveniments atlètics des de la seva inauguració (10 juliol 1961), com per exemple: matx Catalunya – "Llenguadoc/Pyrenées" (1961), matx Espanya – Itàlia B (1962), Campionats Catalunya absoluts proves combinades i relleus (1964-1967), Campionats Catalunya absoluts (1965-1967-2004), Fase final Campionat Espanya per clubs de 3a categoria (1965-1969-1974), matx júnior Espanya – LIFA (1966), Gran premi "Sant Sebastià" de cros (1966-1967-1968), Meeting Nacional (1989), Campionat Catalunya absolut per equips (1994-2011), Meeting "75è aniversari" (1996), Fase promoció a 1a Divisió Nacional femenina (1999), Final "A" Lliga Catalana (2004), matx internacional júnior "4 Motors per Europa" (2004), Campionat Espanya promesa (2005), Campionat Espanya màster proves combinades/pentatló llançaments/10.000/milla (2021)... on en qualsevol d'ells hi ha hagut molta expectació, i conseqüentment, un bon grapat d'aficionats a les grades de les pistes.

Però segur, i segur del tot, que mai les Pistes han estat més plenes de gent com la que hi va haver el 26 de gener de 1976. I no fou pas en una competició atlètica. Fou amb motiu de la vaga general que va patir la ciutat, en celebrar-se allà una assemblea multitudinària entre milers i milers de treballadors que es van concentrar a partir del migdia a les pistes d'atletisme, doncs, l'aturada a Sabadell d'aquell dia (per cert, un Dijous Gras), va ser general i total. Es creu, segons estimacions, que la gent que es va concentrar a les Pistes, fou d'unes trenta mil persones.

Gràcies a un article publicat per Jaume Barberà a la secció d'"Història" del Diari de Sabadell (10 febrer 2024) sota el títol: "Aquell agitat i revoltat febrer de 1976", he trobat la inspiració i l'ajuda en fer aquest article per aquest Butlletí de la JAS...

La vaga general d'aquell dia (26 febrer 1976), va ser la culminació d'un mes ple de reivindicacions, manifestacions i corredisses. També amb detinguts (11). El dia amb més ferits greus fou el 19 (també en un dijous i just a la setmana abans de la vaga general i que va posar fi a tot un mes de mobilitzacions) i va ser titllada per les autoritats d'aleshores com: "La més greu alteració de l'ordre públic en els darrers 40 anys".

Cal situar-nos primer en el context històric. Feia pocs dies de la mort del dictador Francisco Franco (20 novembre 1975) i el país vivia en una època d'incertesa pels possibles canvis que es podrien produir d'un moment a l'altre. La situació política del país era incerta, ja que si bé era una etapa de transició cap a la democràcia, calia saber com es gestionaria, i no només a nivell d'Estat, doncs, per exemple, molts alcaldes continuaven fermes en els seus càrrecs sense donar mostres d'intentar una sortida democràtica. A Sabadell, Josep Burrull (batlle des de 1965) també estava en el punt de mira. Com a tal, també es demanava la seva dimissió en les manifestacions convocades (com la del dia 13). Més d'un centenar d'entitats locals, també li havien demanat fer un pas enrere. No li perdonaven que hagués manifestat: "Que nadie dude que los alcaldes de Franco podemos seguir en el puesto".

Paral·lelament, van sorgir altres problemes: la crisi del tèxtil pel tancament d'empreses, la manca de millores al ram del metall i la reivindicació de salaris dignes en l'ensenyament... va mantenir els sabadellencs en tensió unes quantes jornades aquell febrer del 1976, de manera que, la ciutat de Sabadell va viure un dels capítols més intensos de la seva història.

Les manifestacions pacífiques que es van convocar durant aquell mes de febrer de les 8 fins a les 10 del vespre i per diversos punts de la ciutat, van ser brutalment reprimides per la policia. Els manifestants no podien entendre el motiu de tanta duresa per part de la policia. En mig de les corredisses, la gent s'escapava dels policies i s'amagava dins els autobusos urbans vermells de la Martí (empresa que per llavors tenia la concessió) i pegaven amb cops de porra a la gent de l'interior, fossin o no fossin usuaris. També van accedir fins a llocs emblemàtics del centre històric perseguint a gent, com al bar "El Musical" o la pastisseria "La Lionesa", on també van pegar a la gent que hi havia dins, fossin o no fossin clients. De fet, tampoc ho podien saber... però van anar per "feina".

Durant aquelles manifestacions, la policia armada (coneguts llavors com a "grisos"), va efectuar diverses càrregues, amb bales de goma o granades de gas lacrimogen, que van ocasionar ferides a diversos manifestants. Alguns de gravetat, fins al punt d'estar alguns dies ingressats amb commocions cerebrals a la Clínica de Santa Fe (actual Consorci Hospitalari Parc Taulí). El més greu, el del professor d'anglès de la FIAC, David Wilson, que va rebre un impacte a la cara mentre mirava per la finestra de l'aula de l'escola situada al segon pis de l'immoble del carrer Les Valls... fins a morir uns mesos més tard a conseqüència de les seqüeles.

Finalment, el dia de la vaga, la concentració a les Pistes va ser modèlica, i malgrat la concentració de personal, el comportament va ser extremadament cívic. Com a mostra, fou que abans d'abandonar l'espai, es van recollir totes les

burilles i papers. Durant l'acte, es van llegir moltes adhesions. El cop d'efecte es va produir a mitja tarda, quan van arribar 3 taxis de Barcelona d'on van aparèixer alguns dels vaguistes alliberats acompanyats per l'advocat Antoni Farrés (posteriorment, 3 anys més tard, Farrés seria alcalde de Sabadell, 1979-1999).

Aquella nit, Josep Burrull presideix per darrera vegada el ple municipal. Últim batlle de la ciutat durant la dictadura franquista.

Preparant aquest article, he recordat amb nostàlgia aquells fets, ja que soc testimoni de les manifestacions nocturnes que presenciava amb neguit i respecte des del terrat del domicili dels meus pares, veient amb ells el pas de la manifestació per sota casa. Però també pel fet d'haver sortit a la conversa aquells "fets" en la meua primera conversa que vaig tenir amb en Antoni Farrés.

Fou amb motiu de la presentació del llibre "Història de l'atletisme a Sabadell: 1914-1991" (Casal Pere Quart, 7 juliol 1992). Abans de començar l'Acte, els autors del llibre (Pere Melero i jo mateix), vàrem fullejar algunes planes del llibre amb Farrés, perquè era qui presidia l'acte. Curiosament, a la pàgina 90 hi ha una foto de la manifestació a les pistes d'atletisme (26 febrer 1976). En Toni (va voler que el tuteléssim en adreçar-nos com a senyor Farrés) va exclamar: "Ep. Jo també hi era aquí". I efectivament, com ell, molts assistents més, però ell amb un paper més rellevant.

En definitiva, un recordatori... pel dia que hi ha hagut més gent a les Pistes ¡¡¡

Ricard Rof

FOTOS:

Pistes Municipals d'Atletisme (26 febrer 1976). Xavier Vinader / J. Vila (AHS)

Coordinador Ricard Rof
Consell de redacció Ricard Rof - Francesc Carrión
Col·laboradors Josep Mª Antentas –

Fotos cedides per l'arxiu J.A.S. – R.Rof - Diari Sabadell – Xavier Ballart – Jordi Marco

El butlletí està obert a la vostra col.laboració. Envieu-nos els vostres textos o fotografies per ser publicades.

La JAS també està present a la Viquipèdia.

Amb la col·laboració de:

Ajuntament
de Sabadell

